

Важливою умовою успіху профільного навчання в ліцеї є допрофільна підготовка, адже це дві складові одного процесу: самовизначення особистості у виборі напрямку в освіті й у майбутній професійній діяльності. Основна мета допрофільної підготовки – формування у дітей готовності робити свідомий вибір подальшого профілю навчання. Теоретично учні повинні об'єктивно оцінити свої здібності до різних навчальних предметів, здійснити вибір профілю, який їм найбільш до вподоби, бути готовими до здобуття подальшої освіти.

На практиці ж ми спостерігаємо, що в низці шкіл допрофільна підготовка взагалі не ведеться. Тому й така велика частка (50% учнів) помилкового вибору профілей. Якщо за типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів для основної та старшої школи у старшій школі відводяться години на профільні предмети і курси за вибором, то в основній школі годин на допрофільну підготовку не дається. Отже, адміністрація шкіл на свій розсуд вирішує, як проводити роботу для полегшення вибору профілю дев'ятикласниками і чи взагалі її проводити; чи розподілити учнів у 10-х класах по трьох основних напрямках (фізико-математичний, природничий, гуманітарний) залежно від їх успіхів у навчанні, а не від їх бажання. Тобто теорія профільного навчання і практика зазвичай не збігаються.

Таким чином, профільне навчання в Україні – незворотній процес, необхідність його визнано в усьому світі. Адже сенс життя кожної людини полягає у найбільш повній життєвій самореалізації, що має принести користь суспільству і самій людині. Проблема впровадження ідеї профільного навчання полягає у неузгодженості теоретичних пошуків і реалій сьогоденної освітньої парадигми. Для виходу з цієї ситуації необхідно узгодження дій науковців (більше прогресивності і гнучкості) і вчителів-практиків (старанність і досвід).

Список використаної літератури

1. Егоров О. Профільне образование: проблемы и перспективы / О. Егоров // Народное образование. – 2006. – № 5. – С. 32-36.
2. Зламанюк Л.М. Профільна освіта: шляхи реалізації / Л.М. Зламанюк // Нива знань – 2005. – № 1. – С. 14-17.
3. Концепція профільного навчання в старшій школі. – К., 2003. – 14 с.
4. Липова Л., Замаскіна П., Малишев В. Профільне навчання і проблеми соціалізації випускників / Л. Липова, П. Замаскіна, В. Малишев // Шлях освіти. – 2008. – № 1. – С. 38-41.
5. Сухолейстер Г. Розвиток системи профільного навчання в ліцеї / Г. Сухолейстер // Директор школи. – 2012. – №14. – С. 35-47.

Марина Буцька

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

На сьогоднішній день пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційних технологій, які забезпечують доступ до мережі високо якісних баз даних, розширюють можливість учнів до сприйняття складної інформації. Це здійснюється шляхом побудови індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності, залежно від конкретних потреб, використання можливостей Інтернет, впровадження дистанційного навчання, випуску елементарних підручників.

Держава підтримує застосування комп'ютерних технологій до системи оцінювання знань, сприяє забезпеченню навчальних закладів комп'ютерами, побудові глобальних інформаційно-освітніх мереж.

Актуальність питання обумовлюється активізацією основного продукту інформаційної революції – інформаційних технологій, які в буквальному розумінні роблять революційний переворот у всіх сферах життєдіяльності людини.

Інформація – явище, що виникло незрівнянно давніше, ніж сама людина. Уже природа у процесі своєї еволюції передавала закодовану інформацію в рослинах і живих організмах. З перших своїх кроків люди шукають і знаходять нові засоби передачі, збереження та обробки інформації. Однак ніколи раніше людство не накопичувало інформацію й знання настільки стрімкими темпами. Тому закономірним є те, що жодна галузь людської діяльності не зазнала такого розвитку як інформаційні технології. Саме вони були покликані збільшити ефективність використання різноманітних видів інформації.

За останні десятиріччя інформаційні технології зазнали такого глобального поширення, що зараз уже важко уявити життя сучасної людини без них. На сучасному етапі можна без особливих труднощів навести приклади використання інформаційних технологій у всіх галузях: від освіти і до менеджменту [1].

Інформаційні технології позитивно впливають на навчально-виховний процес насамперед тому, що змінюють схему передачі знань і методи навчання. Водночас впровадження таких технологій у систему освіти в умовах становлення інформаційного суспільства ґрунтується на застосуванні комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних і апаратних засобів, систем обробки інформації.

Головними засадами впровадження інформаційних освітніх технологій є насамперед висока інформаційна культура особистості, що базується на загальнолюдських цінностях та адекватній інноваційно-інформаційному суспільству моделі морального виховання його членів.

Впровадження інформаційних освітніх технологій ґрунтується на особистісно-орієнтованому підході до процесу навчання, розвитку творчого потенціалу особистості, вільному вираженні нею власних поглядів і переконань, емоцій і почуттів [5].

В процесі впровадження інформаційних освітніх технологій особлива увага повинна приділятися формуванню інформаційної культури фахівця. Рівень її сформованості визначається, по-перше, знаннями про інформацію, інформаційні процеси, їх моделі й технології; по-друге, уміннями і навичками застосування засобів і методів обробки та аналізу інформації в сфері педагогічної діяльності; по-третє, умінням використовувати сучасні інформаційні технології в освітній діяльності; по-четверте, світоглядним баченням навколишньої дійсності як відкритої інформаційної системи.

З огляду на це слід наголосити, що аспект впровадження інформаційних освітніх технологій передбачає орієнтацію на виховання базисних цінностей, які доповнюють професійну і загальноосвітню компетентність особистості. Впровадження сучасних інформаційних освітніх технологій повинне виходити з пріоритету загальнолюдських цінностей [4].

Інформаційні технології активно впроваджуються в навчально-виховний процес на заняттях різного типу (вивчення нового матеріалу, узагальнення та систематизації знань, підсумкових тощо). Так, під час проведення занять дієвим є використання інтерактивної дошки, мультимедійного супроводження, що дозволяє не тільки унаочнити процес навчання, а й викласти максимальну кількість інформації за обмежений час.

На практичних заняттях студенти можуть застосовувати електронні посібники, електронні словники, а також оригінальні, самостійно створені разом з викладачем навчальні матеріали з використанням універсальних інструментальних комплексів для розробки та редагування різного роду навчальних програм (наприклад, текстовий редактор Word, програми Excel, PowerPoint). За допомогою комп'ютерних технологій і розробленої системи різних за рівнем складності завдань стає можливим оперативне проведення контролю знань, що виконує як діагностичну, так і коригувальну функцію.

Використовуються інформаційні технології і під час самостійної роботи студентів, що створює сприятливі умови для самореалізації особистості, надає можливість кожному залежно від рівня підготовки, розумових здібностей обирати послідовність, обсяг і темп опанування матеріалу, здійснювати самоконтроль [1].

Застосування інформаційних технологій у навчально-виховному процесі передбачає ретельну роботу викладача щодо підготовки до занять. Викладачі активно працюють над створенням електронних варіантів лекцій, підготовкою і подальшим застосуванням під час занять мультимедійних презентацій, що, як засвідчує досвід, значно

підвищує ефективність сприйняття навчального матеріалу студентами, дозволяє збільшити обсяги інформації для засвоєння за відведений час.

Сучасні інструментальні засоби відкривають можливості для візуалізації навчальних матеріалів і побудови електронних підручників, посібників, практикумів, що активно використовувалися б у початковому процесі. Тому постає питання про створення електронних бібліотек з курсами дисциплін, які викладаються в навчальному закладі. На жаль, треба відзначити, що, незважаючи на високу ефективність, підготовка навчально-методичного забезпечення із використанням інформаційних технологій – дуже трудомістка робота, адже вимагає значних витрат часу. Це нерідко стає причиною відмови викладачів у застосуванні подібних технологій.

Використання інформаційних технологій відкриває широкі можливості для науково-дослідної роботи студентів. Однією із сучасних форм комунікації стає проведення Інтернет-конференцій, організація форумів з обговорення проблемних питань. Проведення подібних заходів дозволяє значно заощадити кошти на проїзд, проживання та друк матеріалів, натомість відкриває широкі можливості для обміну досвідом, збагачення знань, спілкування з цікавими людьми.

Упровадження інформаційних технологій, надаючи широкі можливості для вільного вибору студентами форм і методів навчання, на перший погляд, може знецінювати роль викладача в освітньому процесі, проте не слід забувати, що будь-який навчальний процес має бути керованим. Викладач повинен не тільки знати, але уміти планувати й передбачати результати навчання, моделювати ситуації, спрямовувати діяльність студентів, створюючи умови для розвитку особистості та творчих здібностей.

Інформаційні технології дозволяють істотно розширити творчий потенціал студентів, виходячи за рамки традиційної моделі навчання. Навчити студентів користуватися можливостями інформаційних технологій – це складний і тривалий процес [4].

Підсумовуючи все вищезазначене, вважаємо, що майбутнє – за системою навчання, яке визначається схемою “студент – технологія викладач”, за якої викладач перетворюється на педагога-методолога, технолога, а студент стає активним учасником процесу навчання.

Отже, потенціал використання інформаційних технологій навчання зможе бути розкритим лише за умов, якщо провідну роль у навчально-виховному процесі відіграватиме викладач, а комп’ютер буде не тільки потужним засобом, а й повною мірою третім партнером у педагогічній взаємодії.

Список використаної літератури

1. Азарова Н. В. Використання інформаційних технологій навчання у вищих юридичних закладах освіти. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://intkonf.org/azarova-nv-vikoristannya-informatsiynih-tehnologiy-navchannya-u-vischih-yuridichnih-zakladah-osviti/>
2. Бугайов О. В. Концептуальні положення щодо розробки педагогічних програмних засобів з фізики / О. В. Бугайов, М. В. Головка, В. С. Коваль // Комп’ютер у школі та сім’ї. 2004 №8. - С.13-14.
3. Використання інформаційних технологій у навчанні. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/Pedagogica/121889.htm>
4. Концепція Державної програми розвитку освіти на 2006-2010 роки // Вища школа. – 2006. - № 3. – С.114-119.
5. Пехота О. М. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За ред. О. М. Пехоти. – К.: АСК, 2004. – 256 с.